

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СЛУЖБИ**

Кафедра адміністративного, цивільного та господарського права і процесу

ПОГОДЖЕНО:
Завідувач кафедри,
доктор юридичних наук, професор
Ніщимна С.О.

«___»_____2019 р.

**СИЛАБУС
навчального курсу «Судоустрій України»
спеціальність 081 «Право»
форма навчання: денна**

РОЗРОБНИК:
викладач кафедри,
Єсипенко О.Г. _____

ЗАТВЕРДЖЕНО:
на засіданні кафедри адміністративного,
цивільного та господарського права і
процесу
Протокол № ___ від «__» _____ 2019 р.

Кредити та кількість
годин: 3 кредити ECTS; години: 16 лекційних, 20
семінарських, 8 практичних та 46 - самостійна
робота.

Анотація курсу

Предмет вивчення навчальної дисципліни «Судоустрій України»:

- основні поняття судоустрою (суд, судова влада, правосуддя, тощо);
- правові засади, принципи організації і діяльності судів, їх система;
- сучасна система судів, поняття ланки та інстанції;
- склад суду при розгляді справ у різних інстанціях;
- вимоги, що ставляться до суддів;
- порядок призначення та обрання суддів;
- гарантії незалежності та недоторканості суддів;
- питання кваліфікації та дисциплінарної відповідальності суддів;
- суддівське врядування та самоврядування, завдання, організаційні форми, повноваження;
- забезпечення діяльності судів;
- місце в судовій системі місцевих, апеляційних, вищих спеціалізованих судів, Верховного Суду України, Конституційного Суду України, їх склад, повноваження, структура.

Навчальна дисципліна «Судоустрій України» тісно переплітається з багатьма правничими дисциплінами та складає підґрунтя для розуміння їх змісту. При вивченні цієї дисципліни буде зроблено ставку на поєднання традиційних (звичних) форм роботи – лекція, обговорення питань семінару, а також використовуватимуться робота з текстами, організація диспутів, написання творчого завдання-есе.

Мета курсу

Чітке системне уявлення студентів про сутність судової влади як соціально-правового інституту, розкриття правових і організаційних проблем її функціонування, розгляд змісту, ознак, принципів, функцій суддівського корпусу, порядку побудови суддівської систем України на основі чинного законодавства, міжнародних стандартів та принципів, їх застосування, а також досягнень юридичної науки.

Основні завдання вивчення дисципліни: «Судоустрій України»:

- вивчення студентами предмету, системи та основних понять навчальної дисципліни «Судоустрій України»;
- ознайомлення із загальною характеристикою сучасної судової системи в Україні;
- засвоєння студентами новацій, які містить Закон України «Про судоустрій та статус суддів» та яким розпочато черговий етап судово-правової реформи в Україні;
- з'ясування принципів здійснення правосуддя в Україні на сучасному етапі вдосконалення;
- поглиблення знань студентів щодо основних напрямів державної політики у здійсненні судової реформи та судочинства зокрема, а також етапи вдосконалення судівництва відповідно до європейських стандартів та принципів;

- осмислення студентами взаємодії судової влади з іншими державними інститутами;
- вивчення особливостей впровадження і становлення адміністративної юстиції в Україні;
- орієнтування студентів у основних поняттях здійснення правосуддя та судочинства;
- застосування студентами положень, що стосуються гарантій суддів для безперешкодного виконання професійних обов'язків.

Виконання основних завдань, що стоять перед начальною дисципліною «Судоустрій України», досягається за допомогою вивчення навчального матеріалу, який викладено у лекціях та відпрацьовано під час самостійної підготовки.

Організація навчання

№	Назва теми	Всього годин	Лекції	Семінари	Практичні заняття	Самостійна робота
Розділ 1. Поняття, система і основні поняття навчальної дисципліни «Судоустрій України»						
1	Предмет, система, метод і основні поняття навчальної дисципліни «Судоустрій України»	6	2	2	-	2
2	Судова влада і судова система в Україні. Принципи організації і діяльності суддів.	4		2		2
Розділ 2. Загальні положення функціонування судової влади та судової системи						
3	Сучасна система судів в Україні	10	2	2		6
4	Статус суддів України. Система забезпечення судів	14	2	4	2	6
Розділ 3. Судова система в Україні: структура та діяльність						
5	Види, структура та повноваження місцевих судів.	12	2	2	2	6
6	Види, структура та повноваження апеляційних судів.	10	2	2		6
7	Види, структура та повноваження вищих спеціалізованих судів.	12	2	2	2	6
8	Склад та повноваження Верховного суду України	12	2	2	2	6
9	Склад та повноваження Конституційного Суду України	10	2	2	2	6
Всього годин за курсом		90	16	20	8	46

Завдання до семінарів та практичних занять

Семінарські заняття

Готуючись до семінарського заняття Ви маєте підготувати конспект питань, що містяться в плані відповідної теми під час самопідготовки. Наявність конспекту всіх питань та ваша присутність на занятті є запорукою успішної роботи та отримання балів (їх кількість залежить від вашої активності та якості підготовки). Відсутність конспекту або неповний конспект, навіть за умови вашої присутності на семінарі, оцінюється в 0 балів.

Плани семінарських занять

Тема №1. Поняття, система, метод і основні поняття навчальної дисципліни «Судоустрій України»

Навчальні питання:

1. Предмет навчальної дисципліни «Судоустрій України» та методи її вивчення.
2. Поняття, ознаки судової влади в Україні, її співвідношення з іншими гілками влади.
3. Нормативно-правові акти з питань судової влади.

Тема №2. Судова влада і судова система в Україні. Принципи організації і діяльності судів

Навчальні питання:

1. Роль суду в житті суспільства: поняття і функції судової влади.
2. Загальна характеристика судової системи України.
3. Принципи судоустрою України.

Тема №3. Сучасна система судів в Україні.

Навчальні питання:

1. Поняття судової системи і системи судів. Характеристика сучасної системи судів в Україні.
2. Порядок утворення і ліквідації судів.
3. Види, структура, повноваження місцевих, апеляційних, вищих спеціалізованих судів.

Тема №4. Статус суддів України. Система забезпечення судів.

Навчальні питання:

1. Поняття статусу суддів.
2. Дисциплінарна відповідальність судді.
3. Суддівське самоврядування: завдання та організаційні форми.
4. Поняття і завдання забезпечення судів.

Тема №5. Види, структура, повноваження місцевих судів.

Навчальні питання:

1. Місцевий суд – основна ланка судової системи.
 2. Колегіальний та одноособовий розгляд судових справ у місцевому суді.
- Апарат місцевого суду: структура і повноваження.

Тема №6. Види, структура, повноваження апеляційних судів.

Навчальні питання:

1. Апеляційний суд, його місце в системі судів загальної юрисдикції.
2. Голова апеляційного суду, його повноваження.
3. Апарат апеляційного суду: структура і повноваження.

Тема №7. Види, структура, повноваження вищих спеціалізованих судів

Навчальні питання:

1. Вищі спеціалізовані суди – вищі судові органи в системі спеціалізованих судів.
2. Голова вищого спеціалізованого суду, його повноваження.
3. Апарат вищого спеціалізованого суду: структура і повноваження.

Тема №8. Склад та повноваження Верховного Суду України.

Навчальні питання:

1. Верховний Суд України – найвищий судовий орган у системі судів загальної юрисдикції.
2. Голова Верховного Суду України, заступники Голови Верховного Суду України, їх повноваження. Судові палати, склад і повноваження.
3. Апарат ВСуду України: структура і повноваження.

Тема №9. Склад та повноваження Конституційного Суду України.

Навчальні питання:

1. Конституційний Суд України – єдиний орган конституційної юрисдикції.
2. Голова Конституційного Суду України та його заступники: порядок обрання і повноваження.

Апарат Конституційного Суду України: його структура і повноваження.

Практичні заняття

Підготовка до практичного заняття передбачає опрацювання матеріалів (текстів) необхідних для успішного виконання практичних завдань. Отже, ваші бали залежать від вашої попередньої підготовки.

Завдання до практичних занять

Тема №4. Статус суддів України. Система забезпечення судів.

5. Поняття статусу суддів.
6. Дисциплінарна відповідальність судді.
7. Суддівське самоврядування: завдання та організаційні форми.
8. Поняття і завдання забезпечення судів.

Тема №5. Види, структура, повноваження місцевих судів.

3. Місцевий суд – основна ланка судової системи.
 4. Колегіальний та одноособовий розгляд судових справ у місцевому суді.
- Апарат місцевого суду: структура і повноваження.

Тема №7. Види, структура, повноваження вищих спеціалізованих судів

4. Вищі спеціалізовані суди – вищі судові органи в системі спеціалізованих судів.
5. Голова вищого спеціалізованого суду, його повноваження.
6. Апарат вищого спеціалізованого суду: структура і повноваження.

Тема №8. Склад та повноваження Верховного Суду України.

4. Верховний Суд України – найвищий судовий орган у системі судів загальної юрисдикції.
5. Голова Верховного Суду України, заступники Голови Верховного Суду України, їх повноваження. Судові палати, склад і повноваження.
6. Апарат ВСуду України: структура і повноваження.

В ході підготовки до практичних занять рекомендується додатково більш детально переглянути основні законодавчі акти, що регламентують правила формування та функціонування судової влади України, статус суддів та присяжних, основні засади діяльності ДСА, ВРП, ВККС, а саме: ЗУ «Про судоустрій та статус суддів», ЗУ «Про вищий антикорупційний суд», ЗУ «Про Вищу Раду правосуддя» зі змінами та доповненнями.

При цьому, використовуйте електронні ресурси наведені в списку рекомендованої літератури.

Завдання для самостійної роботи

Ряд питань навчальної дисципліни виносяться на самостійне опрацювання. Виконання самостійної роботи оцінюється окремо та є невід’ємною складовою успішного проходження курсу.

Тема №1. Поняття, система, метод і основні поняття навчальної дисципліни «Судоустрій України»

Питання:

1. Міжнародно-правові принципи побудови судової системи держави.
2. Міжнародні та міждержавні установи Юстиції.
3. Історія становлення судової системи в Україні.

Тема №2. Судова влада і судова система в Україні. Принципи організації і діяльності судів

Питання:

1. Система нормативних актів, що регламентують діяльність судів.
2. Рекомендація №R (84)5 щодо принципів цивільного судочинства, спрямованих на удосконалення судової системи.

Рекомендація №R (86)12 щодо заходів по недопущенню та скорочення завантаженості судів

Тема №3. Сучасна система судів в Україні.

Питання:

1. Стан судоустрою України у періоди існування урядів національно-демократичної орієнтації (1917-1920 роки).
2. Судові системи країн пострадянського простору.
3. Становлення радянського суду.

Тема №4. Статус суддів України. Система забезпечення судів.

1. Єдність судової системи і статусу суддів.
2. Статус суддів за часів УНР.
3. Державна судова адміністрація України.
4. Кодекс професійної етики судді.

Тема №5. Види, структура, повноваження місцевих судів.

Питання:

1. Основні положення Закону України «Про судоустрій і статус суддів», які визначають статус місцевих судів.
2. Характеристика Указів Президента України «Про утворення місцевих та апеляційних адміністративних судів»

Тема №6. Види, структура, повноваження апеляційних судів.

Питання:

1. Основні положення Закону України «Про судоустрій і статус суддів», які визначають статус апеляційних судів.
2. Характеристика складу і структури апеляційних судів.

Тема №7. Види, структура, повноваження вищих спеціалізованих судів

Питання:

1. Основні положення Закону України «про судоустрій і статус суддів», які визначають статус вищих спеціалізованих судів.
2. Повноваження вищого спеціалізованого суду із здійснення судочинства.

Тема №8. Склад та повноваження Верховного Суду України.

Питання:

1. Основні положення Закону України «Про судоустрій і статус суддів», які визначають статус Верховного Суду України.
2. Положення процесуальних кодексів, які визначають підсудність справ Верховному Суду України.

3. Склад, порядок формування і структура Верховного Суду України.

Тема №9. Склад та повноваження Конституційного Суду України.

Питання:

1. Основні положення Закону України «Про Конституційний Суд України», які визначають повноваження і структуру Конституційного Суду України, особливості статусу суддів цього суду.
2. Завдання, прийняття рішень і дача висновків Конституційним судом України: зміст, їх обов'язковість та порядок виконання.

Гарантії діяльності суддів Конституційного Суду України.

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання виконуються у вигляді рукописного есе обсягом до 5 сторінок за темою яка обирається з нижченаведеного переліку або індивідуальною темою погодженою з викладачем. При написанні есе доцільним буде скористатись порадами за посиланням: <https://zno.if.ua/?p=985>

Тематика есе:

1. Співвідношення понять «правосуддя» і «судочинство».
2. Принцип поєднання призначення суддів із їх обранням.
3. Принцип незалежності суддів.
4. Галузеві принципи діяльності суду, їх характеристика.
5. Вплив рекомендацій Парламентської Асамблеї Ради Європи на законодавство про судоустрій України.
6. Вплив рішень Європейської Комісії «За демократію через право» (Венеціанської комісії) на законодавство про судоустрій України.
7. Основні завдання судової реформи 1864 року.
8. Судова влада за реформою 1864 року.
9. Зміст Закону Центральної Ради України «Про утворення Генерального Суду».
10. Зміст тимчасового положення Ради Народних Комісарів УРСР «Про суд і революційні трибунали в УРСР».
11. Схематично зобразіть систему судів загальної юрисдикції (презентація).
12. Різниця між апеляційною та касаційною інстанціями.
13. Кваліфікаційні вимоги до претендентів на посаду судді: місцевого суду, апеляційного суду, вищого спеціалізованого суду, Верховного Суду України.
14. Схематично зобразіть порядок (етапи) обрання судді на адміністративну посаду (презентація).
15. Схематично зобразіть порядок (етапи) призначення на посаду судді (презентація).
16. Схематично зобразіть алгоритм притягнення судді до дисциплінарної відповідальності.
17. Схематично зобразіть систему органів суддівського самоврядування. Повноваження з'їзду суддів України.

18. Визначте і опишіть особливості притягнення судді до різних видів юридичної відповідальності (кримінальної, цивільної, адміністративної, дисциплінарної).

19. Зобразіть схематично види місцевих судів та наведіть перелік судових повноважень кожного виду місцевих судів.

20. Зобразіть схематично види апеляційних судів та наведіть перелік судових повноважень кожного виду апеляційних судів.

21. Перелік судових повноважень кожного вищого спеціалізованого суду, у якій інстанції вони розглядають судові справи.

22. Повноваження, порядок формування та функції Ради суддів України.

23. Зміст соціальних гарантій незалежності судів.

24. Характеристика змісту малої судової реформи в Україні (2001-2002 роки).

25. Державна судова адміністрація України як складова частина інфраструктури судової влади.

26. Вища кваліфікаційна комісія суддів, як складова частина інфраструктури судової влади.

27. Охарактеризуйте соціально-економічні гарантії суддівської діяльності.

28. Вища рада правосуддя, порядок її обрання та функції.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота									ІНДЗ	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3				10	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
8,25	8,25	8,25	8,25	8,25	8,25	8,25	8,25	8,25		
Модульний контроль 1-4			Модульний контроль 2-4		Модульний контроль 3-6					

Примітки:

- 1) До 1,75 балів можливо нарахувати за конспектування (самостійну роботу з письмовими консультаціями та рекомендованою літературою).
- 2) T1, T2 – теми змістових модулів.

Порядок оцінювання знань студентів

№ з/п	Вид навчальної діяльності	Кількість балів
1	Робота на лекції (теми 1-9)	до 2,25
2	Робота на семінарському занятті	до 4
	відповідь на семінарському занятті	3
	доповнення на семінарському занятті	0,75
3	виконання завдань самостійної роботи, реферативні повідомлення	0,25
	Робота на практичному занятті	до 4
	Відповідь на практичному занятті	3
	доповнення на практичному занятті	0,5

	участь у розв'язуванні ситуаційних завдань, оформленні документів	0,5
4	Модульний контроль 1,2,3	до 14
5	Виконання ІНДЗ	10
6	Ведення конспекту (самостійна робота з письмовими консультаціями та рекомендованою літературою)	1,75

Робота на лекції передбачає сприйняття та засвоєння теоретичного курсу, а також фіксацію основних його положень (конспектування). Нарахування балів за роботу на лекціях відбувається шляхом перевірки конспектів лекцій. При тому оцінюється: повнота, охайність і грамотність ведення конспекту лекцій; відтворення лекційних матеріалів під час виконання модульного контролю (тесту). Наявність усіх компонентів роботи на лекціях може бути оцінено за весь курс до 2,25 балів. За недостатньо повне відображення лекційного матеріалу у конспекті, систематичні пропуски лекційних занять, студенту за даний вид навчальної роботи, бали нараховуються лише в частині законспектованих лекцій.

Відповідь на семінарському занятті оцінюється за наступними критеріями:

3 бали – студент у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання.

2-2,5 бали – студент володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні завдань, аргументація на достатньому рівні.

1-1,5 бали – студент загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стисло характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні завдань на низькому рівні.

0 балів – студент за допомогою викладача намагається відтворити матеріал, але відповідь неточна, неповна, головний зміст матеріалу не розкрито, аргументація та власне розуміння питання майже відсутні; студент із помітними труднощами використовує певні знання у вирішенні завдань.

Доповнення на семінарському занятті передбачає стислий виступ (повідомлення) у розвиток положень, висловлених доповідачем. Доповнення не повинно повторювати аргументацію та фактичний матеріал доповідача. Цінність доповнення пролягає у вмінні привернути увагу до тих аспектів обговорюваного питання, що не знайшли свого висвітлення у виступі доповідача. При оцінюванні доповнень студентів їх кількість не має значення.

Оцінюється доповнення за такими критеріями: значне (суттєве, змістовне, неодноразове, або якщо воно розкриває зміст навчального питання, яке не було висвітлено у попередній відповіді) – до 0,75 балу; незначне (поверхове) – від 0,25 до 0,5 балу.

Відповідь на практичному занятті оцінюється за наступними критеріями:

3 бали – студент у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання.

2-2,5 бали – студент володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні завдань, аргументація на достатньому рівні.

1-1,5 бали – студент загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стисло характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні завдань на низькому рівні.

0 бал – студент за допомогою викладача намагається відтворити матеріал, але відповідь неточна, неповна, головний зміст матеріалу не розкрито, аргументація та власне розуміння питання майже відсутні; студент із помітними труднощами використовує певні знання у вирішенні завдань.

Доповнення на практичному занятті передбачає стислий виступ (повідомлення) у розвиток положень, висловлених доповідачем. Доповнення не повинно повторювати аргументацію та фактичний матеріал доповідача. Цінність доповнення пролягає у вмінні привернути увагу до тих аспектів обговорюваного питання, що не знайшли свого висвітлення у виступі доповідача. При оцінюванні доповнень студентів їх кількість не має значення.

Оцінюється доповнення за такими критеріями: значне (суттєве, змістовне) прирівнюється до відповіді – до 3 балів; незначне (поверхове) – до 1 балу.

За участь у розв'язуванні ситуаційних завдань, оформленні документів нараховується якщо студент:

- встановив характер проблеми та визначив стратегію її вирішення;
- логічно викладає матеріал з використанням причинно-наслідкових зв'язків;
- посилається на статті чинного законодавства України;
- робить аргументовані висновки;
- рецензує відповідь свого колеги із вказівкою на здобутки та недоліки. (Рецензія повинна враховувати самостійність суджень, здатність аргументовано вести дискусію та відстоювати свою точку зору).

- блискуче володіє практичними навичками складання та оформлення службових документів, має професійні дані для ведення ділових процесів, виявляє методичну досконалість, вміло застосовує раціональні прийоми опрацювання документної інформації.

Рішення ситуаційного завдання

0,5 балу – студент загалом самостійно надає відповідь на практичну задачу

аргументовано, аргументовано визначає нормативно-правові акти, які підтверджують правильну відповідь та аналізує їх.

0,25 балу – студент загалом самостійно надає відповідь на практичну задачу, проте не

може повністю аргументувати відповідь з урахуванням нормативно-правових актів, які підтверджують правильну відповідь.

0 балів – студент не вірно вирішив практичне завдання.

Виконання завдань на самостійну роботу оцінюється за наступними критеріями:

- повнота, охайність і грамотність ведення конспекту;
- наявність матеріалу для висвітлення питань винесених на самостійну роботу.

Наявність всіх компонентів конспекту може бути оцінено до 1,75 балів; неохайне оформлення конспекту, недостатнє відображення матеріалу заняття і самостійної роботи – бал не нараховується.

Модульний контроль проводиться за підсумками вивчення змістовного модуля дисципліни та дає змогу визначити рівень теоретичних знань з курсу. Студент має право підтвердити, або підвищити свій рейтинговий показник, набраний в ході роботи на лекціях, семінарських та заняттях. Тестування проводиться в письмовому виді або з використанням комп'ютера. За 7 днів до тестування викладач доводить до відома студентів перелік тем. Результати тестування подаються у вигляді відомості до навчального відділу. До відомості у відповідні графи вноситься така інформація:

- оцінка в балах та мовному еквіваленті, отримана студентом, який склав тест;
- запис “не з’явився” – студенту, який був відсутнім під час проведення тесту;
- “0” (нуль) балів отримує студент, який не склав тест.

Кількість тестувань відповідає кількості змістовних модулів відведених на вивчення даного курсу.

Під час написання тесту, наявність у студента допоміжних матеріалів не допускається. У випадку списування тестування студента припиняється, а у відомість ставиться відмітка про те, що він не склав тест.

Тест вважається складеним, якщо виконано не менше 60% завдань.

Підсумковий контроль якості засвоєння знань студентами (слухачами) з навчальної дисципліни «Судоустрій України».

Складання заліку. У випадку, якщо студент впродовж семестру набрав від 35 до 75 балів, він може скласти залік з метою підвищення свого рейтингу, але не більше ніж на 25 балів.

Питання до заліку складаються на основі навчальної дисципліни і адекватно відображають зміст усього навчального дисципліни «Судоустрій України». Якщо студент за підсумками модульного контролю та складання заліку не набрав балів, достатніх для виставлення позитивної оцінки (60 балів і більше), він має право перескласти залік, однак при цьому не враховуються результати складання заліку – підвищення балів здійснюється від рейтингової оцінки за результатами аудиторної роботи та модульного контролю.

Студенти які впродовж семестру набрали менше 35 балів до складання заліку не допускаються.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критеріями оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Значення оцінки ЕКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
1	2	3	4	5	6	7
90-100	A	відмінно	Курсант (слухач, студент) виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	дуже добре	Курсант (слухач, студент) вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
75-81	C	добре	Курсант (слухач, студент) вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-74	D	задовільно	Курсант (слухач, студент) відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60-63	E	достатньо	курсант (слухач, студент) володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює			

			на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Курсант (слухач, студент) володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивнопродуктивний)	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням заліково-кредиту	Курсант (слухач, студент) володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

Питання до заліку з навчальної дисципліни «Судоустрій України»

1. Судова гілка влади.
2. Завдання суду.
3. Поняття судоустрою.
4. Поняття суду.
5. Поняття судової влади, її характерні риси.
6. Поняття правосуддя, його ознаки.
7. Принципи організації і діяльності судів, їх класифікація.
8. Поняття та значення конституційних засад (принципів) правосуддя.
9. Здійснення правосуддя лише судом. Недопустимість існування особливих і надзвичайних судів.
10. Доступність правосуддя.
11. Спеціалізація, територіальність та інстанційність.
12. Участь народу у здійсненні правосуддя.
13. Принцип незалежності і недоторканості суддів, їх підкорення лише закону.
14. Принцип рівності всіх учасників судового процесу перед законом і судом.
15. Зміст принципу законності судочинства.
16. Принцип державної мови судочинства.
17. Зміст принципу право кожного на правову допомогу.
18. Зміст принципу – презумпція невинуватості.
19. Участь присяжних у суді першої інстанції.
20. Гласність судового процесу та його повне фіксування технічними засобами.
21. Підтримання державного обвинувачення в суді прокурором.
22. Забезпечення апеляційного та касаційного оскарження рішення суду.
23. Принцип забезпечення доведеності вини.
24. Обов'язковість рішень суду.
25. Змагальність сторін та свобода в наданні ними суду своїх доказів і доведенні перед судом їх переконливості.

- 26.Офіційне з'ясування обставин у справі.
- 27.Ознаки, що притаманні суду і відрізняють його від інших органів.
- 28.Завдання суду.
- 29.Система судів загальної юрисдикції.
- 30.Принципи побудови судів загальної юрисдикції.
- 31.Порядок створення і ліквідації судів загальної юрисдикції.
- 32.Загальна характеристика першої інстанції.
- 33.Місцевий суд – основна ланка судової системи. Види і мережа місцевих судів.
- 34.Повноваження місцевих судів.
- 35.Склад місцевого суду. Спеціалізація судів.
36. Апеляційні суд, його місце в системі судів загальної юрисдикції. Види і мережа апеляційного суду.
- 37.Голова апеляційного суду, порядок його призначення, повноваження.
- 38.Судові палати в апеляційному суді, їх повноваження.
- 39.Вищі спеціалізовані суди.
- 40.Повноваження вищих спеціалізованих судів.
- 41.Голова вищого спеціалізованого суду, порядок його призначення, повноваження.
- 42.Судові палати у вищому спеціалізованому суді.
- 43.Апарат вищого спеціалізованого суду: структура і повноваження.
- 44.Верховний Суд України – найвищий судовий орган в системі судів загальної юрисдикції.
- 45.Повноваження Верховного Суду України.
- 46.Склад Верховного Суду України. Касаційні суди Верховного Суду України. Велика палата ВС України.
- 47.Голова Верховного Суду України, порядок його обрання, повноваження.
- 48.Конституційний Суд України як єдиний орган конституційної юрисдикції. Повноваження Конституційного Суду України.
- 49.Законодавство України про статус суддів.
- 50.Гарантії незалежності судді.
- 51.Вимоги кандидатів на посаду судді суду загальної юрисдикції.
- 52.Добір кандидатів на посаду судді.
- 53.Статус судді.
- 54.Порядок призначення та обрання на посаду судді.
- 55.Права та обов'язки судді, пов'язані із здійсненням правосуддя.
- 56.Підстави для звільнення судді з посади.
- 57.Присяжні: порядок формування списку, права та гарантії їх захисту.
- 58.Вища кваліфікаційна комісія суддів України: склад, повноваження.
- 59.Вища Рада правосуддя України: склад, повноваження та акти, які нею приймаються.
- 60.Повноваження Державної судової адміністрації України.
- 61.Засади, завдання та організаційні форми суддівського самоврядування.
- 62.Збори суддів.
- 63.Ради суддів.

64. Вищі органи суддівського самоврядування: з'їзд суддів України, Рада суддів України.
65. Завдання та принципи діяльності Конституційного Суду України.
66. Склад Конституційного Суду України та порядок призначення суддів.
67. Вимоги до суддів Конституційного Суду України.
68. Прийняття рішень і дача висновків Конституційним Судом України: зміст, їх обов'язковість та порядок виконання.
69. Гарантії діяльності суддів Конституційного Суду України.
70. Загальні засади взаємодії суду із органами прокуратури та іншими правоохоронними органами.
73. Підстави дисциплінарної відповідальності судді.
74. Дисциплінарне провадження щодо судді.
75. Звільнення судді суду загальної юрисдикції з посади.
76. Забезпечення судді: суддівська винагорода, відпустка, стаж роботи судді.
77. Статус судді у відставці.
78. Принципи організації і діяльності третейського суду.
79. Формування третейського суду.
80. Третейський розгляд.

Політика академічної доброчесності

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших курсантів (студентів, слухачів);
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань курсантів (студентів, слухачів).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України, прийнята 28.06.1996 р. на V сесії Верховної Ради України // ВВР України. — 1996. — № 30. — Ст. 141.
2. Господарський процесуальний кодекс України від 6 листопада 2001 р. // Відомості Верховного Суду України. — 1992. — № 6. — Ст. 56.
3. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 р. // ВВР України. — 2006. — № 35—36, № 37. — Ст. 446.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 1984 р. // Відомості Верховної Ради УРСР, додаток до № 51. — Ст. 1122.
5. Кримінальний кодекс України: Чинне зак-во зі змінами та допов. на 18 січня 2011 року / Україна. Закони. — К. : Алерта; ЦУЛ, 2011. — 174 с.

6. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012. // *Голос України*. – 2012. – 19 травня (№ 90–91).

7. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. [з наст, змінами і доповненнями] // *ВВР України*. — 2004, N 40–41, 42, ст.492.

8. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» №1402-VIII від 02.06.2016р.

9. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05 липня 2012 року // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=43306

10. Про Вищу раду юстиції: Закон України від 15 січня 1998 р. // *ВВР України*. — 1998. — № 24. — Ст. 146.

11. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів : Закон України від 23 грудня 1993 р. // *Відомості Верховного Суду України*. – 1994. – N21. – Ст. 167.

12. Про доступ до судових рішень : Закон України від 22 грудня 2005 р. // *ВВР України*. – 2006. – № 15. – Ст. 128.

13. Про Конституційний Суд України : Закон України від 16 жовтня 1996 р. // *ВВР України*. — 1996. — № 49. — Ст. 242.

14. Про прокуратуру: Закон України від 5 листопада 1991 р. // *ВВР України*. – 1991. – № 53. – Ст. 793.

15. Про ратифікацію Європейської хартії регіональних мов або мов меншин від 15 травня 2003 р. // *ВВР України*. — 2003. — № 30. — Ст. 259.

16. Про третейські суди: Закон України від 11 квітня 2004 р. // *ВВР України*. – 2004. – № 35. – Ст. 412.

17. Концепція судово-правової реформи в Україні. Про Концепцію судово-правової реформи в Україні: Постанова Верховної Ради України від 28 квітня 1992 року // *Голос України*. – 1992. – 12 серпня.

18. Концепція реформування кримінальної юстиції України: Затв. Указом Президента України від 8 квітня 2008 р. № 311/2008 // *Офіційний вісник України*. – 2008. – № 27. – Ст. 838.

19. Про Концепцію вдосконалення судівництва для утворення справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів: Указ Президента України від 10 травня 2006 р. // *Офіційний вісник України*. – 2006. – № 19. – Ст. 1376.

20. Висновок Венеціанської комісії стосовно Закону України “Про судоустрій і статус суддів” (повна версія) від 25 жовтня 2010 р. // *Страсбург*, 2010.

21. Європейська хартія про статус суддів від 10 липня 1998 р. // *Судові та правоохоронні органи європейських країн: навч.-метод. посіб.* — О.: Юрид. літ., 2005. – С. 49–60.

22. Європейська хартія регіональних мов або мов меншин від 5 листопада 1992 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main/cgi?nreg=944_014.

23. Основні принципи незалежності судових органів, схвалені резолюціями 40/32 і 40/146 Генеральної Асамблеї ООН від 29 листопада та 19

грудня 1985 р. // Судові та правоохоронні органи європейських країн: навч.–метод. посіб. — О.: Юрид. літ., 2005. — С. 55—61.

24.Резолюція (77) Комітету Міністрів держав — членів Ради Європи про захист особи стосовно актів адміністративних органів влади // Основи адміністративного судочинства і адміністративного права / за заг. ред. Р. О. Куйбіди, В. І. Шишкіна. — К.: Старий світ, 2006. — С. 427—437.

25.Рекомендація К(89)8 Комітету Міністрів державам—членам Ради Європи стосовно судового захисту в адміністративних справах // Основи адміністративного законодавства і адміністративного права / за заг. ред. Р. О. Куйбіди, В. І. Шишкіна. — К.: Старий світ, 2006. — С. 427—437.

26.Статут Ради Європи від 5 травня 1949 р. // Офіційний вісник України. — 2004. — № 26. — Ст. 1733.

Базова:

1. Басай В. Д. Судові, правоохоронні та правозахисні органи України: у 3 кн.: підручник для вузів: [Рекомендовано МОН] / В. Д. Басай. — Коломия : Вік, 2006. — 4-те вид., доп. і змін. — 992 с.

2. Молдаван В.В., Молдаван А.В., Судоустрій України. Навчальний посібник. - 5-те видання доповн. і переробл. — К.: Алерта, 2015. — 320с.

3. Бараннік Р.В. Судові, правоохоронні та правозахисні органи України. Навчальний посібник. — К.: дакор, КНТ, 2008 — 348 с.

4. Безнасюк А. С. Судебная власть : учебник / А. С. Безнасюк, Х. У. Рустамов // Закон и право. — М.: Юнити–Дана, 2002.

4. Бринцев В. Д. Організаційне забезпечення діяльності судів на регіональному рівні: Нормат. база, проблеми та шляхи їх вирішення /В.Д. Бринцев. — К.: Юстініан, 2003. — 400 с. — [Книжкова полиця судді].

5. Діяльність судових і правоохоронних органів України : Нормативно-правове регулювання. — Алерта ; ЦУЛ, 2011 — 424 с.

6. Єфремова Н. В. Суд і судочинство в Українській Народній Республіці Українській державі, Західноукраїнській Народній Республіці (1917– 1920 рр.) / Н. В. Єфремова. — О., Фенікс, 2007. — 280 с.

7. Іваницький С.О. Формування складу народних засідателів у судовій системі України: монографія / С.О. Іваницький. — Луганськ: РВВ ДДУВС, 2007. — 180 с.

8. Жуковский А. Г. Судоустройство Украины : учебник / А. Г. Жуковский под ред. Л. Г. Личмана. — Х.: Одиссей, 2009. — 440 с.

9. Кивалов С. В. Судебная реформа в Украине: разочарования и надежды / С.В. Кивалов. — О.: Юрид. літ. — 2010. — 312 с.

10. Марочкін І. Є. Порівняльне судове право : навч. посіб. / І. Є. Марочкін, Л. М. Москвич, Н. В. Сібільова [та ін.]. — Х.: Право, 2008.

11. Михеєнко М.М. та ін. Порівняльне судове право: Підручник / М.М. Михеєнко, В.В. Молдован, Л.К. Радзієвська. — К.: Либідь, 1993. — 328 с.

12. Назаров І. В. Правовий статус Вищої ради юстиції: монографія /І. В, Назаров. — Х.: Фінн, 2006. — 214 с.

13. Молдован В. В. Судоустрій України : навч. посіб. для вузів [Рекомендовано МОН України] / В. В. Молдован. — К.: Алеут, 2010. — 360 с.

14. Молдован В. В. Судоустрій: Україна, Велика Британія, Російська Федерація, США, ФРН, Франція. Судові органи ООН : навч. посіб В.В. Молдован. — К.: Кондор, 2004. — 256 с.

15. Організація судових та правоохоронних органів: Підручник для студентів юрид. спеціальностей вищих навч. закладів / За ред. І.Є. Марочкіна, Н.В. Сібільової. — Х.: Одиссей, 2007. — 528 с.

16. Попелюшко В. О. Мала судова реформа та захист прав громадян / В.О. Попелюшко. — К.: Кондор, 2006. — 236 с.

17. Руденко М.В., Говоруха М.М., Рибалко Г.С. Судова влада та правоохоронні органи України: Підручник для студ. вищих юрид. навч. закладів. — Х.: Харків юридичний, 2007. — 548 с.

18. Семенов В.М. Суд и правосудие в СССР: учебник / В.М. Семенов. — М.: Юрид. Лит., 1976.

19. Судоустрій України : підручник / С. В. Ківалов, Ю. Є. Полянський, М. В. Косюта, В. В. Долежан; за ред. С. В. Ківалова. — К. : Юрінком Інтер, 2011. — 384 с.

20. Судові та правоохоронні органи України : Збірник законодавчих і нормативних актів / Упоряд. А.В. Паливода; за наук. ред. С.А. Кузьміна. — К.: Паливода А.В., 2009. — Том 1. — 308 с. (Закони України).

21. Судові та правоохоронні органи України : Збірник законодавчих і нормативних актів / Упоряд. А.В. Паливода; за наук. ред. С.А. Кузьміна. — К.: Паливода А.В., 2009. — Том 2. — 352 с. (Закони України).

22. Судові та правоохоронні органи України: навчальний посібник / П.Д. Біленчук, І.І. Котюк, А.П. Гель, Г.С. Семаков, Н.М. Ахтирська, С.М. Круль / За заг. ред. П.Д. Біленчука. — К.: Атіка, 2011. — 328 с.

23. Суд, правоохоронні та правозахисні органи України: Підручник / О.С. захарова, В.С. Ковальський, В.С. Лукомський та ін.; Відп. ред. В. Маляренко. — 3-є вид., перероб. і доп. — К.: Юрінком Інтер, 2007. — 352 с.

24. Суди і судочинство в Україні: Нормат. правове регулювання / упоряд. О.М. Роїна. — К.: КНТ, 2007. — 444 с.

25. Фіолевський Д.П. Судова влада : правоохоронна система України: Навч. посіб., 2006. — 316 с.

Допоміжна

1. Антоненко Л. Чи зможе закон “Про судоустрій і статус суддів” зробити українські суди більш ефективними? / Л. Антоненко // Юридичний журнал. — 2010. — № 9. — С. 98—101.

2. Бойко В. Судова реформа очима професіонала (розмову вела Катерина Фоміна) / В. Бойко // Правовий тиждень. — 2010. — 7 вересня (№ 36). — С.3.

3. Борденюк В. Судова влада як складова механізму держави та державного управління / В. Борденюк // Вісник господарського судочинства. — 2005. — № 2. — С. 151—163.

4. Борова Ю. Особливості конституційно-правового статусу суддів: проблеми теорії та практики / Ю. Борова // Підприємництво, господарство і право. — 2006. — №8. — С. 25—31.

5. Бринцев В. Д. Конституційні засади подальшого реформування системи судоустрою України (в аспекті концепцій судово-правових реформ 1992—2008 років) / В. Д. Бринцев // Конституційні аспекти судової реформи; Нац. юрид. акад. України імені Ярослава Мудрого. — Х., 2008. — С. 30—37.

6. Бурак О. В. Становлення і розвиток судових установ в Україні (історичний аспект) / О. В. Бурак // Вісник господарського судочинства. — 2010. — №1. — С. 154—159.

7. Бурак О. Загальні питання розмежування цивільної, господарської та адміністративної юстиції / О. Бурак // Вісник Вищого адміністративного суду України. — 2010. — № 1. — С. 76—81.

8. Буратинський А. А. Правове регулювання принципів здійснення правосуддя в адміністративному та господарському судочинстві / А. А. Буратинський // Судова апеляція. — 2010. — № 2. — С. 33—39.

9. Валанчус В. Деякі зауваження щодо дисциплінарної відповідальності суддів / В. Валанчус // Вісник Академії прокуратури України. — 2007. — №4. — С. 102—107.

10. Василевич М. В. Напрями реформування судової системи України / М. В. Василевич // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. — 2008. — № 3. — С. 63—69.

11. Венгрияк Х. Комплементарій європейським стандартам / Х. Венгрияк // Юридична газета. — 2010. — 12 жовтня (№ 41). — С. 19.

12. Винокурова І. Проблеми кадрового забезпечення адміністративних судів / І. Винокурова // Вісник Національної академії прокуратури України. — 2009. — № 4. — С. 78—83.

13. Глущенко С. Вищі спеціалізовані суди: сучасний етап забезпечення касаційного оскарження / С. Глущенко // Юридична Україна. — 2010. — №7. — С. 109—113.

14. Глущенко С. Касаційне оскарження: від дублювання до єдності / С. Глущенко // Вісник прокуратури. — 2010. — № 2. — С. 97—104.

15. Городовенко В. Порядок призначення та обрання суддів на посаду як гарантія незалежності суддів / В. Городовенко // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 7. — С. 145—148.

16. Грошевой Ю. М. Інституційна побудова судової системи України / Ю. М. Грошевой // Конституційні аспекти судової реформи; Нац. юрид. акад. України імені Ярослава Мудрого. — Х., — 2008. — С. 14—23.

17. Грошевой Ю. М. Подальше вдосконалення системи органів кримінальної юстиції України / Ю. М. Грошевой // Вісник Національної академії прокуратури України. — 2008. — № 2. — С. 32—38.

18. Гусак М. Судоустрійний закон потребує змін / М. Гусак // Судовий випуск. — 2010. — № 9 (30 вересня) — С. 1, 8—9.

19. Делія Ю. В. Конституційне забезпечення здійснення правосуддя в Україні / Ю. В. Делія // Проблемы реформирования судебной власти в Украине; Экон.-прав. фак.ОНЮА. — Симф., 2007. — С. 49—52.

20. Долежан В. В. Деякі конституційні аспекти реформування судоустрою та судочинства України / В. В. Долежан // Конституційні аспекти судової реформи. — 2008. — С. 25—30.

21. Долежан В. В. Прокурор і суддя: проблеми взаємовідносин у судовому процесі / В. В. Долежан // Вісник прокуратури. — 2008. — № 2. — Ст. 38—43.

22. Дрок Г. Сучасний етап судової реформи в Україні / Г. Дрок // Юридичний вісник. — 2010. — № 3. — С. 11—15.

23. Ефремова Н. Н. Периодизация истории становления и развития судебных органов в Российской империи (XVIII — первая половина XIX в.) / Н. Н. Ефремова // История государства и права. — 2010. — № 13. — С. 32—34.

24. Жуковский А. Г. Судостроительство Украины: История, теория и практика учеб. пособ. / А. Г. Жуковский ; под ред. Л. Г. Личмана. — Х.: Одиссей, 2010. — 2-е изд., перераб. и доп. — 440 с.

25. Захарова О. Дисциплінарна відповідальність суддів / О. Захарова // Юридичний вісник України. — 2009. — 28 березня—3 квітня (№ 13). — С. 4.

26. Кандиева Т. Новичок кассационной инстанции / Т. Кандиева // Юридическая практика. — 2010, — 18—21 сентября. — С. 22.

27. Кашепов В. П. Реализация конституционных положений об основах судебной власти / В. П. Кашепов // Журнал российского права. — 2010. — № 10. — С. 25—36.

28. Кивалов С. У нас общая цель — построить правовое европейское государство / С. Кивалов ; интервью взял Владимир Колычев // 2000. — 2010. — 20—26 августа (№ 33).

29. Кивалов С. Свобода от “четвертой инстанции” / С. В. Кивалов // Юридическая практика. — 2010. — 23 марта (№ 12). — С. 7.

30. Кивалов С. Слово в защиту законопроектов о судостроительстве и статусе судей: не подменяйте дискуссию лоббизмом / С. Кивалов // Голос Украины. — 2009. — 21 февраля. — С. 9—10.

31. Кивалов С. В. На вирішальному етапі реформування судоустрою, судочинства і прокуратури / С. В. Кивалов // Вісник прокуратури. — 2009. — № 4. — С. 3—8.

32. Кивалов С. Президент захистив громадян від перевертнів у суддівських мантиях / С. Кивалов // Юридичний вісник України. — 2010. — 22—28 травня (№ 21). — С. 2—3.

33. Клеандров М. И. О законодательном обеспечении механизма формирования судейского корпуса Российской Федерации / М. И. Клеандров // Государство и право. — 2009. — № 5. — С. 40.

34. Коліушко І. Б. Право на справедливий суд у контексті судової і правової реформ / І. Б. Коліушко, Р. О. Куйбіда // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2008. — № 11/12. — С. 248—254.

35. Кондратьева О. І. Переформатування господарських судів / О. І. Кондратьева // Юридичний вісник України. — 2010. — 28 серпня—3 вересня (№ 35). — С. 11.

36.Короленко М. П. Судова влада, правосуддя та проблеми реформування судоустрою в Україні / М. П. Короленко, Г. П. Тимченко // Судова апеляція. — 2006. — № 2. — С. 23—34.

37.Коротун О. М. Суддівське самоврядування та голова суду: співвідношення функцій та завдань / О. М. Коротун // Вісник Академії адвокатури України. — 2008. — № 1. — С. 135—138.

38.Кузнецова Н. До питання про підвищення професійної підготовки суддівських кадрів / Н. Кузнецова // Право України. — 2010. — № 5. — С. 24—31.

39.Кузьменко О. Про необхідність реформування судової системи України / О. Кузьменко // Підприємництво, господарство і прав. — 2009. — № 3. — С. 145—147.

40.Куйбіда Р. Конституційний вектор судової реформи / Р. Куйбіда // Вісник державної судової адміністрації України. — 2007. — № 4. — С. 19—26.

41.Куліш А. М. Напрямки вдосконалення діяльності судових органів України / А. М. Куліш // Південноукраїнський правничий часопис. — 2007. — № 4. — С. 86—88.

42.Лоцихін О. Нові підходи в забезпеченні суддів / О. Лоцихін // Юридичний вісник України. — 2010. — 11—17 вересня (№ 37). — С. 4,

43.Лунін С. В. Змагальність сторін та її зв'язок з іншими конституційними засадами судочинства / С. В. Лунін // Актуальні проблеми політики. — 2009. — Вип. 38. — С. 767—774.

44.Маляренко В. Портрет суддів в інтер'єрі суспільства / В. Маляренко // Урядовий кур'єр. — 2005. — 25 листопада (№ 225). — С. 10.

45.Марочкін І. Є. Доступність правосуддя / І. Є. Марочкін // Проблеми законності. — Х., 2003. — Вип. 48. — С. 120—128.

46.Мельник К. Спеціальна трудова правосуб'єктність професійних суддів / К. Мельник // Підприємництво, господарство і право. — 2010. — № 2. — С. 158—161.

47.Местникова С. А. Проблемы организации деятельности мировых судей / С. Местникова // Российская юстиция. — 2010. — № 5. — С. 41—44.

48.Мещерякова Н. Дисциплінарна відповідальність суддів / Н. Мещерякова // Юридичний вісник України. — 2005. — 28 травня—3 червня (№21).—С. 6.

49.Москвич Л. М. Проблеми проведення кваліфікаційного іспиту кандидат на посади суддів / Л. М. Москвич // Проблеми законності. — 2007. Вип. 90.—С. 177—185.

50.Москвич Л. На шляху до реформування конституційних засад судової системи / Л. Москвич // Право України. — 2010. — № 10. — С. 95—101

51.Мульченко В. В. Історичний аспект дослідження соціальної обумовлено ті кримінально-правового захисту суддів / В. В. Мульченко // Наук вий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. — 2006—2008. — № 3. — С. 215—224.

52. Назаров І. В. Принцип територіальності побудови судової системи в законодавстві України та європейських держав / І. В. Назаров // Проблеми законності. — Х., 2009. — Вип. 104. — С. 223—231.

53. Назаров І. В. Принципи побудови судової системи / І. В. Назаров. — У. Фінн, 2009. — 110 с.

54. Назаров І. В. Система органів судової влади України / І. В. Назаров Держава і право: Юридичні і політичні науки. — 2007. — Вип. 37. С. 162—167.

55. Нестерчук Л. П. Право звернення до Вищої ради юстиції з метою запобігання та протидії корупції серед суддів / Л. П. Нестерчук // Актуальні проблеми теорії та історії прав людини, права і держави. — 2008. С. 129—135.

56. Овсяннікова О. О. Транспарентність судової влади: автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. юрид. наук / О. О. Овсяннікова. — Х., 2009. — 20

57. Овчаренко О. М. Доступність правосуддя та гарантії його реалізації: монографія / О. М. Овчаренко. — Х.: Право, 2008. — 156 с.

58. Онопенко В. Вдосконалення правосуддя можна забезпечити лише за рахунок внесення системних змін / В. Онопенко // Вісник Верховного Суду України. — 2010. — № 10. — С. 2—7.

59. Онопенко В. Яким бути українському судочинству? / В. Онопенко / Юридичний вісник України. — 2010. — 11 червня (№ 6) — С. 4—5.

60. Опришко В. Основні засади судової реформи / В. Опришко // Право України. — 2010. — № 5. — С. 14—19.

61. Осетинський А. Г. Організація та функціональні засади діяльності суду касаційної інстанції господарської юрисдикції: монографія / А. Г. Осетинський. — К.: Юрінком Інтер, 2006.

62. Паламарчук О. С. Розвиток судової влади в Україні (теоретико-правові аспекти дослідження) / О. С. Паламарчук // Держава і право: Юридичні і політичні науки. — 2007. — Вип. 35. — С. 76—81.

63. Пилипчук П. П. Ще раз про незалежність суддів / П. П. Пилипчук // Вісник Верховного Суду України. — 2005. — № 9. — С. 2—5.

64. Подковенко Т. О. Законодавство про судоустрій та судочинство у період Гетьманату Павла Скоропадського / Т. О. Подковенко // Держава і право: Юридичні і політичні науки. — 2008. — Вип. 41. — С. 146—152.

65. Подкопаєв С. Етика суддів: міжнародний досвід та проблеми регулювання в Україні / С. Подкопаєв // Право України. — 2005. — № 6. — С. 100—104.

66. Порощук Т. С. Проблеми конституційного формування судової системи України (1990—1996 рр.) / Т. С. Порощук // Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. — 1997. — № 3. — С. 28—36.

67. Притика Д. М. Дискусійні проблеми судової реформи в Україні / Д. М. Притика // Вісник господарського судочинства. — 2009. — № 1. — С. 44—54.

68. Романюк Л. Передумови формування адміністративного судочинства: становлення та розвиток / Л. Романюк // Юридична Україна. — 2009. — № 3. — С. 35—40.

69. Самсін І. ВККС України: перезавантаження. Боротьба зі старими проблемами у новому форматі / І. Самсін // Судовий випуск. — 2010. — 26 серпня (№8). — С. 1,4.

70. Свида О. Г. Адміністративні суди в Україні: становлення та перспективи розвитку: автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. юрид. наук: 12.00.10 / О. Г. Свида; ОНЮА. — О., 2008. — 17 с.

71. Святоцький О. Судова влада в Україні: актуальні питання реформування / О. Святоцький // Право України. — 2010. — № 5. — С. 30–39.

72. Селіванов А. Все починається з закону: новелізація судоустрою України / А. Селіванов // Голос України. — 2010. — 12 серпня (№ 119). — С. 3.

73. Сердюк В. Єдність судової системи в контексті судово-правової реформи / В. Сердюк // Юридичний вісник України. — 2008. — 2–8 лютого.

74. Сілантьєва Є. Є. Деякі проблеми розмежування юрисдикції спеціалізованих судів / Є. Є. Сілантьєва // Проблеми законності. — Х., 2008. — Вип. 98. — С. 168–175.

75. Скомороха Л. Окремі аспекти кадрового резерву на посади суддів у сучасних умовах / Л. Скомороха // Право України. — 2008. — № 4. — С. 59–63.

76. Скомороха Л. Через терни до посади судді, або правове сито / Л. Скомороха // Право України. — 2008. — № 2. — С. 74–79.

77. Терехин В. А. Административная юстиция зарубежных стран как объект сравнительно-правового исследования / В. А. Терехин, Д. Артемова // Правовая политика и правовая жизнь. — 2010. — № 2. — С. 183–188.

78. Удалова Л. Професійній підготовці судійського корпусу – постійну увагу / Л. Удалова Д. Письменний // Судебно-юридическая газета. — 2011. — 5 груд. — № 47.

79. Филимонов В. Д. Справедливость как принцип права / В. Филимонов // Государство и право. — 2009. — № 9. — С. 7.

80. Фоков А. Правосудие в России в условиях судебной реформы // А. Фоков // Журнал российского права. — 2010. — № 2. — С. 2–5.

81. Хамник М. Принцип спеціалізації у розбудові судової системи України та господарські суди / М. Хамник // Судоустрій і судочинство в Україні. — 2007. — № 2. — С. 17–23.

82. Цуркан М. І. Присяга судді: теоретико-правовий аналіз / М. Цуркан // Південноукраїнський правничий часопис. — 2008. — № 4. — С. 74–76.

83. Ягунов Д. В. Практика Європейського суду з прав людини / В. Д. Ягунов — О., 2010.

84. Ярмачі В. Щодо особливостей правового статусу судових органів України / В. Ярмачі // Вісник прокуратури. — 2010. — № 4. — С. 112–117.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

<http://rada.gov.ua> – Офіційний сайт Верховної Ради України.

<http://gp.gov.ua> – Офіційний сайт Генеральної Прокуратури України.

<http://kmu.gov.ua> – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.

<http://minjust.gov.ua> – Офіційний сайт Міністерства юстиції України.

<http://court.gov.ua> – Офіційний портал Судової влади України.

<http://mvs.gov.ua> – Офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України.

<http://nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського.

<http://catalogue.nplu.org> – Національна парламентська бібліотека України, каталог книжкових та спеціальних видань (з 1995 року)